

Kopsavilkums

Projekts “**Ēku renovāciju ietekme uz klimata pārmaiņām un iedzīvotāju energoefektivitātes paradumiem**” ir visaptveroša un padziļināta izpēte daudzdzīvokļu ēku sektorā, kura apvieno sociālo un vides inženierzinātņu pētījumu metodes. Projekts tiek īstenots biedrības “Ēku saglabāšanas un energotaupības birojs” vadībā kopā ar partneriem Rīgas Tehnisko universitāti un Norvēģijas sabiedrisko organizāciju “Dabas resursu pārvaldības tīklojums” (*CBNRM Networking*). Projektu līdzfinansē Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programma „Nacionālā klimata politika”.

Projekta rezultāti palīdzēs politikas veidotājiem un pašvaldībām radīt risinājumus, lai mudinātu daudzdzīvokļu ēku iedzīvotājus atjaunot savas mājas. Otrkārt, rezultāti sniegs iespēju atjaunošanas projektu īstenotājiem labāk izprast un komunicēt ar savu klientu – daudzdzīvokļu mājas iedzīvotāju.

Iedzīvotāju kūtrums un situācijas pilnīga neizprašana ir viens no galvenajiem šķēršļiem, kāpēc Latvijā nenotiek aktīva daudzdzīvokļu ēku atjaunošana. Tas ir būtiski gan iespējamās mājokļu krīzes kontekstā, gan klimata pārmaiņu samazināšanas kontekstā. Daudzdzīvokļu ēku atjaunošana ir efektīvs risinājums SEG emisiju samazināšanai, jo, īstenojot energoefektivitātes pasākumus, sasniedzamie siltumenerģijas ietaupījumi ir robežās no 40 līdz 60%.

Pētījuma mērķis ir:

izstrādāt rekomendācijas un sniegt informāciju politikas veidotājiem, pašvaldībām un projektu īstenotājiem, lai Latvijā notiktu aktīva daudzdzīvokļu ēku visaptveroša atjaunošana

Tāpēc ir nepieciešams likt uzsvāru uz visaptverošu un padziļinātu izpēti daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku sektorā. Biedrība “Ēku saglabāšanas un energotaupības birojs” kopā ar partneriem meklēs atbildes uz sekojošiem jautājumiem:

- Kā Latvijas iedzīvotājus motivēt atjaunot savus mājokļus, lai tie būtu komfortabli, droši, ilgtspējīgi un to ekspluatēšana radītu pēc iespējas mazāku ietekmi uz klimata pārmaiņām?
- Kādus biznesa modeļus pielietot, lai aizstāvētu iedzīvotāju intereses, un kādu klimata pārmaiņu mazinošu (enerģijas taupošu) pasākumu paketi ieviest daudzdzīvokļu ēkās, lai sasniegtu pēc iespējas lielāku SEG emisiju samazinājumu?

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, projekta ietvaros tika veiktas sekojošas galvenās aktivitātes: interviju veikšana ar māju iedzīvotājiem, enerģijas patēriņa monitoringa datu un ēkās īstenoto pasākumu analīze, pētījuma atskaites sagatavošana un publicitātes pasākumu organizēšana.

Negodprātīga rīcība

“Mums bija situācija, kad pārņēma jaunais mājas vecākais, gribēja apskatīties bilanci par gadu, kaut kur kaut kādi 6 000 parādās, ka taisīts ir kāpņu telpas remonts, bet kāpņu telpas kādas ir, tādas ir, izrādās, kad sāka rakņāties, ka vienam kungam no namu pārvaldes ir uztaisīts dzīvokļa remonts.”

Māja ir tikai dzīvoklis

“Ir tā, tas, kurš dzīvo piektajā stāvā, saprot, ko nozīmē, kad jumts tek. Savukārt tam, kurš dzīvo pirmajā stāvā, ir pilnīgi vienalga.”

Ļoti sarežģīta dokumentu sagatavošana

Pāris neatjaunoto māju vecākie, kuri piedalījās pētījumā, atzina, ka ir mēģinājuši rakstīt un iesniegt projektus, bet tie nav bijuši pietiekami kvalitatīvi, tāpēc renovācijas darbus nav izdevies uzsākt. LIAA biežāk sastopamā kritika projekta rakstīšanas laikā saistīta ar to, ka viņi funkcionē tikai kā kontroles mehānisms pēc projekta uzrakstīšanas, bet citādi nepalīdzot.

Iedzīvotājs - sabotieris

Vairākkārt tiek minēts viens “iedzīvotājs – sabotieris”, kurš ir pret atjaunošanu. Šie iedzīvotāji mēdz būt ļoti aktīvi un individuāli uzrunā citus mājas iedzīvotājus un pārliecina viņus balsot pret projektu. “Sabotieriem” bieži izdodas, ja ne pilnībā pārliecināt citus iedzīvotājus par atjaunošanas nevajadzīgumu, tad vismaz radīt pietiekami daudz šaubu.

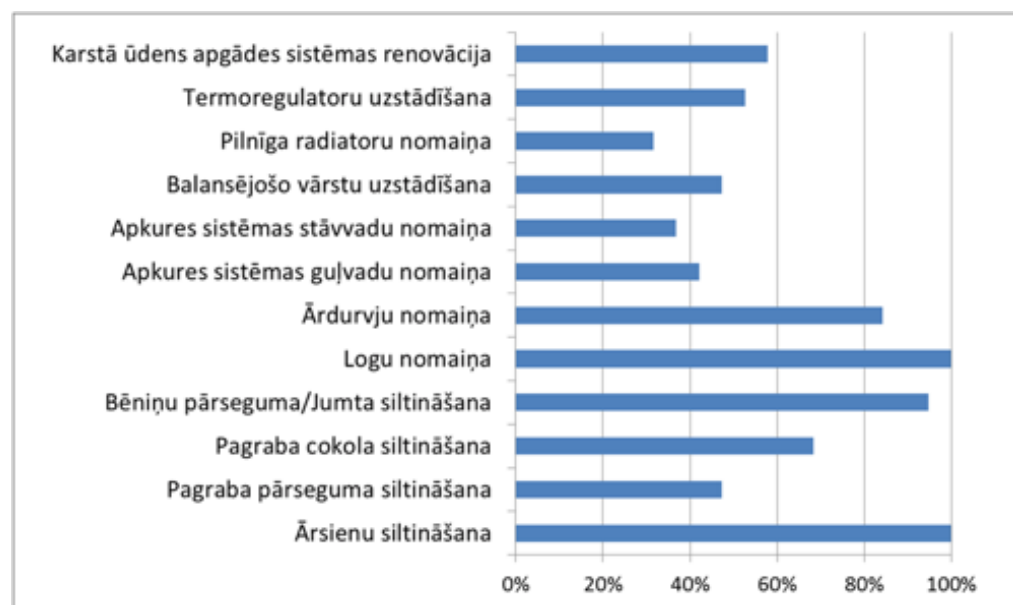
Negatīva informācija medijos

“Daļa saka, ka nav efektīvi, neko tas nedos, pēc kāda laikā sāk pelēt un tā... Kaut kur internetā salasījušies.”

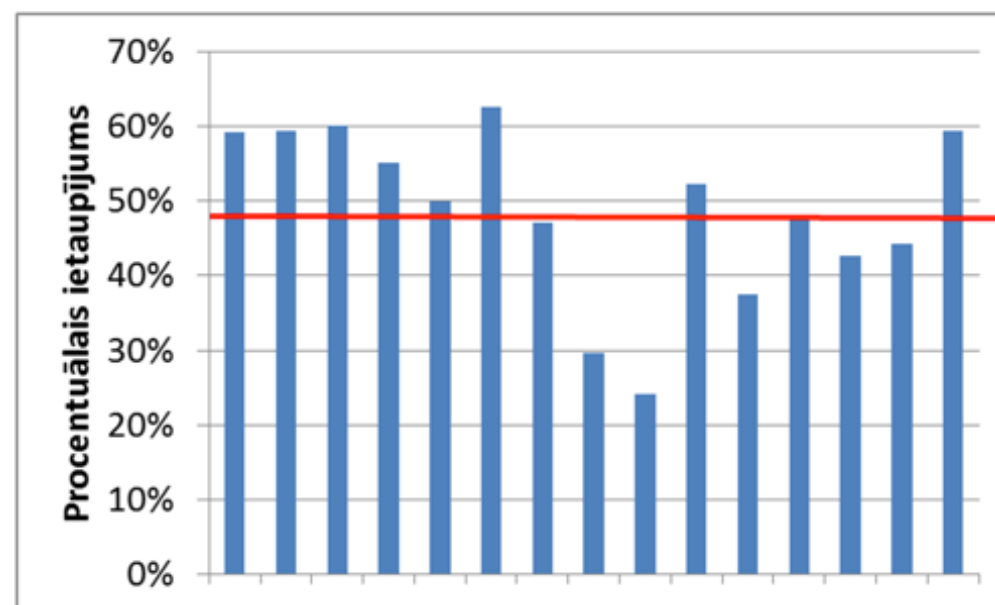
Problēmas ar būvdarbu kvalitāti un uzraudzību

“Atnācu apskatīt un redzu, ka margas nav nokrāsotas. Meitenēm jautāju, kādēļ tas nav izdarīts, viņas atbild, ka neviens neesot licis un tas arī nav iekļauts projektā. Es teicu pagaidiet, kāpņu telpas remonts ir iekļauts projektā un Jūs gribat pateikt, ka šis neietilpst remontā?”

Rezultāti

Biežāk īstenotie energoefektivitātes pasākumi

Sasniegtie siltumenerģijas ietaupījumi atjaunotajās ēkās